

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/31/2024
Identifikačné číslo spisu:	6122464456
Dátum vydania rozhodnutia:	09.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6122464456.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej v spore žalobcu AIDER Slovensko s. r. o., so sídlom Silvánská 5450, Bratislava, IČO: 47 529 415, zastúpený JUDr. Juraj Lengyel - advokátska kancelária s. r. o., so sídlom Martina Granca 3595/19, Bratislava - mestská časť Dúbravka, IČO: 56 640 463, proti žalovanému KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 2 692,50 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B1-25Cb/3/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 6. decembra 2023 č. k. 7Cob/46/2023-165, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 6. decembra 2023 č. k. 7Cob/46/2023-165 a vec v r a c i a Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 10. februára 2023 č. k. 25Cb/3/2023-84 v spojení s opravným uznesením Mestského súdu Bratislava III z 9. augusta 2023 č. k. B1-25Cb/3/2023-124 žalobu zamietol a žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 2 692,50 eura s príslušenstvom a náhrady trov konania. Návrh odôvodnil tým, že dňa 23. októbra 2020 došlo ku škodovej udalosti, pri ktorej bolo poškodené motorové vozidlo EČV: H. obchodnej spoločnosti Basic Level, s.r.o., IČO: 50 653 491. Osoba, ktorá škodovú udalosť spôsobila, mala v čase škodovej udalosti uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného. Žalovaný ukončil likvidáciu škody č. 9530208571 ako totálnu škodu - neekonomickú opravu, pričom všeobecnú hodnotu vozidla bez DPH žalovaný vyčíslil na sumu 17 737,20 eura a do výšky škody započítal aj náklady na obstaranie vozidla vo výške 33 eur. Od uvedenej sumy žalovaný odpočítal hodnotu predajných zvyškov vozidla v sume 6 480,83 eura. Poškodený nesúhlasil s určením všeobecnej hodnoty motorového vozidla, preto si u znalca Ing. I. N. objednal vypracovanie znaleckého posudku, za vyhotovenie ktorého uhradil 350 eura. Podľa znaleckého posudku

č. 138/2020 z 29. novembra 2020 vypracovaného Ing. I. N. bola všeobecná hodnota motorového vozidla ku dňu škodovej udalosti 20 535 eura bez DPH. Žalovaný bol vyzvaný na prehodnotenie poskytnutej náhrady škody, na základe čoho žalovaný poskytol doplatok 105,30 eura. Keďže žalovaný neuhradil poškodenému celú požadovanú sumu, poškodený postúpil pohľadávku voči žalovanému, na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 25. júna 2021 na žalobcu.

1.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že spornou bola medzi sporovými stranami otázka premlčania. Na právne posúdenie veci súd prvej inštancie aplikoval § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZP“), § 100 ods. 1, § 104 a § 106 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“).

1.3. Občiansky zákonník v § 106 ods. 1 viaže premlčanie práva uplynutím subjektívnej dvojročnej premlčacej doby na podmienku vedomosti poškodeného (i) o škode ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčísliť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde, (ii) o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá. Poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá v okamihu, kedy preukázateľne získal informáciu o tých skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá osoba za škodu zodpovedá.

1.4. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že žalobca sa o osobe škodcu dozvedel 23. októbra 2020, kedy došlo k dopravnej nehode. V hlásení škody poškodeného žalovanému z 26. októbra 2020 je jednoznačne uvedená osoba škodcu. Vo vzťahu k vedomosti o škode súd prvej inštancie uviedol, že je potrebné vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti žalobcu o vzniknutej škode, teda kedy žalobca nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, a to aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného spresnenia.

1.5. Podľa súdu prvej inštancie sa žalobca o škode dozvedel 5. novembra 2020, kedy bolo zo strany Slovexperta, s.r.o. odoslané autoservisu oznámenie z obhliadky poškodeného motorového vozidla z 5. novembra 2020, v ktorom bola konštatovaná totálna škoda. Skutočnosť, že poškodený splnomocnil autoservis, aby v jeho mene komunikoval so žalovaným, bola nesporná. Doručenie tohto oznámenia autoservisu má preto rovnaké následky ako doručenie priamo poškodenému, keďže poškodený splnomocnil autoservis na komunikáciu so žalovaným. Doručenie oznámenia o totálnej škode preukazuje elektronická správa z 5. novembra 2020, odoslaná na adresu C.. Súd prvej inštancie zároveň poukázal na skutočnosť, že poškodené motorové vozidlo malo v čase dopravnej nehody len tri mesiace, preto si poškodený dokázal urobiť dostatočný úsudok o výške škody pri takmer novom motorovom vozidle. Vyžadovala sa vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, a to aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného spresnenia. Pri trojmesačnom motorovom vozidle bolo objektívne vyčíslenie možné hneď 5. novembra 2020, kedy bola oznámená totálna škoda poškodenému.

1.6. Premlčacia doba preto podľa súdu prvej inštancie začala plynúť pri vedomosti o škode 5. novembra 2020 a pri vedomosti o osobe škodcu 23. októbra 2020. Nárok bol žalobcom uplatnený podľa potvrdenia o prijatí návrhu Okresným súdom Banská Bystrica až 9. novembra 2022. Nárok žalobcu je preto premlčaný. Vzhľadom na dôvodnosť námietky žalovaného o premlčaní nároku, súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol. K momentu začatia plynutia premlčacej doby súd prvej inštancie poukázal na R 36/2022, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 29. apríla 2022, sp. zn. 4Obdo/2/2021, rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave z 22. februára 2022 sp. zn. 5Co/140/2020 a rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo 17. marca 2021 sp. zn. 3Cob/53/2020.

1.7. Vzhľadom na plný procesný úspech žalovaného by žalovaný mal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %, žalovaný ale nebol v konaní zastúpený advokátom a z obsahu spisu vyplynulo, že ani žiadne iné trovy žalovanému nevznikli, súd prvej inštancie preto žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Na základe odvolania podaného žalobcom Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 6. decembra 2023 č. k. 7Cob/46/2023-165 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške.

2.1. Odvolací súd na odvoláciu námietku žalobcu spočívajúcu v tvrdení, že ide o poistné plnenie, pri ktorom trojročná premlčacia doba podľa § 101 OZ začína plynúť v zmysle § 104 OZ za rok poistnej

udalosti, uviedol, že osoba, ktorej bola spôsobená škoda má nárok na jej náhradu, pričom v prípade povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona o PZP je na jej zvážení, či si škodu uplatní priamo u osoby, ktorá škodu spôsobila alebo v prípade poistnej udalosti u poistiteľa. Právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Podľa § 15 ods. 2 zákona o PZP sa na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi uplatní rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

2.2. Odvoláciu námietku žalobcu, podľa ktorej súd prvej inštancie opomenul pri posudzovaní námietky premlčania aplikovať § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nakažlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“), označil odvolací súd za novotu, ktorá nespĺňa ani jednu z podmienok uvedených v § 366 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Medzi prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany patrí aj hmotnoprávna námietka. Ide o právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany. Hlavnou formou hmotnoprávnej námietky je námietka premlčania a kompenzačná námietka. Pokiaľ je hmotnoprávnou námietkou námietka premlčania, je nevyhnutné za hmotnoprávnou námietku považovať aj popretie námietky premlčania. Obe protikladné tvrdenia sú z hľadiska naplnenia obsahových náležitostí hmotnoprávnej námietky ako takej podľa odvolacieho súdu rovnocenné. Odvolacia námietka žalobcu, že súd prvej inštancie opomenul pri posudzovaní námietky premlčania aplikovať § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. bez toho, aby žalobca s takouto argumentáciou prišiel v prvoinštančnom konaní, predstavovala podľa odvolacieho súdu tvrdenie nezodpovedajúce právnej úprave sporového konania obsiahnutej v čl. 6 ods. 1 CSP. Zároveň zo strany žalobcu ide o diametrálne odlišné tvrdenie, keď v konaní pred súdom prvej inštancie žalobca argumentoval tým, že ide o plnenie z poistenia, pri ktorom je premlčacia doba trojročná a začína plynúť rok po poistnej udalosti.

2.3. Odvolací súd k momentu začatia plynutia premlčacej doby uviedol, že posúdenie tohto momentu stálo na spornej otázke, kedy sa poškodený dozvedel o škode. Žalobca bol toho názoru, že nestačí vedomosť zástupcu o škode, ale potrebná je subjektívna vedomosť poškodeného. Odvolací súd poukázal na špecifickosť posudzovanej situácie, keď poškodený splnomocnil servis, aby za neho konal v záležitosti riešenia poistnej udalosti. Vychádzajúc z § 31 a nasl. OZ uzavrel, že zastúpenie na základe plnomocenstva pre splnomocniteľa znamená, že mu priamo vznikajú práva a povinnosti konaním splnomocnenca. Právnym úkonom, pri ktorom sa možno dať zastúpiť splnomocnencom je aj prijímanie zásielok alebo iných listín. Prijatie zápisu z doobhliadky, ktorý bol 5. novembra 2020 zaslaný do elektronickej schránky servisu, je udalosťou, ktorú treba považovať za rozhodujúcu pre začiatok plynutia premlčacej doby. V tento deň sa poškodený dozvedel, že ide o totálnu škodu a zároveň vedel stanoviť približnú výšku škody.

2.4. Z uvedených dôvodov sa odvolací stotožnil so skutkovými zisteniami a právnym posúdením veci súdu prvej inštancie a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Vzhľadom na plný úspech žalovaného v odvolacom konaní odvolací súd priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorým dovolaciemu súdu navrhuje, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil dovolaciemu súdu na ďalšie konanie, alebo aby zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.1. Dovolací dôvod žalobca vymedzil vadou podľa § 420 písm. f) CSP. Žalobca nesúhlasí so záverom odvolacieho súdu, podľa ktorého je argumentácia žalobcu ustanoveniami zákona č. 62/2020 Z. z. o spočívajú a predĺžení premlčacích dôb hmotnoprávnou námietkou a jej uplatnenie v odvolacom konaní je neprípustnou novotou. Správna interpretácia právnych predpisov by nevyhnutne viedla k záveru, že nárok žalobcu nie je premlčaný.

3.2. Záver odvolacieho súdu, že odporovanie námietke premlčania má charakter hmotnoprávnej námietky v zmysle § 152 CSP je podľa dovolateľa nesprávny a nelogický. Hmotnoprávna námietka je vždy námietkou týkajúcou sa skutkových okolností a nie právnych záverov. Tvrdenie, že sa má na prejednávanej vec aplikovať iný právny predpis, než navrhuje protistrana, prípadne, že sa má aplikovať aj ďalší právny predpis, pokiaľ nie je postavené na novom skutkovom základe, už zo svojej podstaty

nemôže byť hmotnoprávnou námietkou. Žalobca v čase uplatnenia argumentácie v konaní pred súdom prvej inštancie nemal vedomosť o odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie, dodatočná argumentácia žalobcu je preto uplatnená včas a v reflexii na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Aj pokiaľ by malo ísť o novotu, dovolateľ je toho názoru, že je splnená podmienka podľa § 366 písm. c) CSP.

3.3. Dovolateľ zdôraznil zásadu iura novit curia, obsiahnutú aj v čl. 16 ods. 1 CSP, v zmysle ktorej žalobca, ako nositeľ nároku, nie je povinný predostrieť súdu prvej inštancie už v konaní pred ním všetku mysliteľnú právnu úpravu, ktorou by sa prejednáváná vec mohla spravovať (III. ÚS 289/2017). Žalobca v sporovom konaní nie je povinný svoj nárok právne kvalifikovať, ale právna kvalifikácia je povinnosťou súdu. Odvolací súd sa zvolenou argumentáciou zbavil povinnosti konať v súlade s čl. 2 ods. 2 a čl. 16 ods. 1 CSP. Dovolateľ poukázal aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 20. apríla 2023 sp. zn. I. ÚS 51/2023.

4. K dovolaniu žalobcu doručil súdu vyjadrenie žalovaný. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že hmotnoprávna námietka premlčania bola zo strany žalovaného uplatnená už v odpore podanom 5. decembra 2022, žalobca proti námietke premlčania uviedol, že na uplatnený nárok je potrebné aplikovať § 104 OZ. Na pojednávaní uskutočnenom 10. februára 2023 sporové strany zotrvali na svojich argumentoch ohľadom premlčania. Žalobca po prvýkrát až v odvolaní argumentoval zákonom č. 62/2020 Z. z. Zároveň rozhodné obdobie pre plynutie premlčacej doby v tu posudzovanej veci nespadlo podľa žalovaného do žiadneho obdobia zo zákona č. 62/2020 Z. z. Zákonodarcu nemal podľa žalovaného v úmysle predĺženie lehôt pri tých právach, ktoré zaniknú v dôsledku premlčania alebo preklúzie v budúcnosti. Žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 13. septembra 2023 sp. zn. 2CoCsp/1/2023. Súd prvej inštancie podľa žalovaného zbral do úvahy všetky rozhodné skutočnosti a žalobu správne vzhľadom na premlčanie nároku žalobcu zamietol. Dovolaciemu súdu žalovaný navrhuje dovolanie žalobcu odmietnuť podľa § 447 písm. c) alebo f) CSP, prípadne zamietnuť dovolanie podľa § 448 CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (podľa § 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala strana sporu, zastúpená advokátom v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné i dôvodné.

6. Dovolateľ vymedzil dovolací dôvod vadou podľa § 420 písm. f) CSP. Odvolací súd podľa žalobcu nesprávne vyhodnotil jeho odvolaciu námietku spočívajúcu v opomenutí aplikácie § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. zo strany súdu prvej inštancie ako novú hmotnoprávnou námietku a neprípustnú novotu v odvolacom konaní, s ktorou sa následne nedostatočne vysporiadal.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Nedostatočná kvalita súdneho rozhodnutia, ktorého odôvodnenie nezodpovedá procesným požiadavkám práva na spravodlivý proces, môže byť predmetom dovolacieho prieskumu v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP (m. m. IV. ÚS 154/2020, IV. ÚS 447/2020, I. ÚS 570/2020). Keď sa konajúci súd rozhodujúci o opravnom prostriedku sporovej strany nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou sporovej strany adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (m. m. III. ÚS 402/08, IV. ÚS 279/2018).

9. Podľa § 152 CSP hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany.

10. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia pri otázke namietanej žalobcom v dovolaní konštatoval, že pokiaľ je hmotnoprávnou námietkou námietka premlčania, je nevyhnutné za

hmotnoprávnú námietku považovať aj popretie námietky premlčania. Tvrdenie žalobcu o opomenutí aplikácie § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. považoval odvolací súd za novotu, ktorú v zmysle § 366 CSP nemohol v odvolacom konaní použiť a na túto žalobcovu argumentáciu neprihliadal.

11. Žalovaný vo svojom odvolaní uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci, v rámci odôvodnenia ktorého poukazoval práve na opomenutie aplikácie osobitnej právnej úpravy vzťahujúcej sa na plynutie premlčacích dôb obsiahnutej v zákone č. 62/2020 Z. z. Za nesprávne právne posúdenie veci je potrebné považovať chybnú aplikáciu práva na zistený skutkový stav. Dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Žalobca tak jednoznačne vymedzeným odvolacím dôvodom namietal nesprávne právne posúdenie veci.

12. Najvyšší súd konštatuje, že z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu žiadnym spôsobom nevyplýva, z akého dôvodu bolo potrebné odvoláciu námietku žalobcu spočívajúcu v opomenutí aplikácie právneho predpisu považovať za právny úkon žalobcu smerujúci k zmene, zániku alebo oslabeniu práva protistrany (v zmysle definície § 152 CSP). Dovolací súd zároveň poukazuje na to, že: „hmotnoprávna námietka je vždy adresovaný právny úkon. Na zavŕšenie procesu vzniku adresovaného právneho úkonu sa vyžaduje, aby prejav vôle došiel adresátovi. Adresátom je subjekt určený hmotným právom. Je ním preto protistrana (nie súd!)... Na podanie, ktorým strana sporu vznáša hmotnoprávnú námietku, sa vzťahujú obdobné obsahové požiadavky ako na žalobu. Rovnako ako žaloba aj hmotnoprávna námietka musí byť vymedzená opisom rozhodujúcich skutočností (skutkovými tvrdeniami)“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 621-623). Z uvedeného vyplýva, že obsahom hmotnoprávnej námietky má byť aj vymedzenie skutkových okolností a hmotnoprávna námietka je adresovaná protistrane prostredníctvom súdu.

13. Odvolací súd síce správne poukázal na skutočnosť, že samotná námietka premlčania uplatnená žalovaným v konaní pred súdom prvej inštancie je hmotnoprávnou námietkou v zmysle § 152 CSP, avšak tvrdenie žalobcu, že súd prvej inštancie opomenul pri jej právnom posúdení aplikovať relevantnú právnu úpravu, nie je vo svojej podstate hmotnoprávnou námietkou a nie je ani adresovaná protistrane. Žalobca takouto námietkou netvrdí nové skutkové okolnosti, ktoré neboli predmetom posudzovania pred súdom prvej inštancie, ale namieta nesprávne právne posúdenie veci. Nejde preto ani o iný prostriedok procesného útoku alebo prostriedok procesnej obrany v zmysle § 149 CSP.

14. Dovolací súd považuje za potrebné poukázať aj na zásadu iura novit curia, v zmysle ktorej sporové strany nie sú povinné uplatnený nárok, ani obranu proti nemu, právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia je vecou súdu. Povinnosťou sporových strán je uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd rozhodujúci vo veci je povinný identifikovať právne normy, ktoré sa na zistené skutkové okolnosti majú aplikovať. Pokiaľ súd opomenie aplikáciu určitej právnej normy, ide o nedostatok v právnom posúdení veci, ktorý je sporová strana oprávnená uplatniť v opravných prostriedkoch.

15. Najvyšší súd poukazuje aj na uznesenie najvyššieho súdu z 20. februára 2025 sp. zn. 5Cdo/59/2023, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že: „právny názor, že existencia (minimálne) držby žalobkyne popísanej hnutelnej veci, nenapĺňa ani jedno z kritérií prostriedku procesného útoku alebo procesnej obrany, ako je uvedené v predchádzajúcich odsekoch. Je to len aplikácia práva na skutkovú podstatu zistenú zo skutkového stavu, je teda právnou kvalifikáciou, samotným právnym posúdením. Nemôže byť preto novotou v odvolacom konaní.“ Uvedený názor najvyššieho súdu, aj keď vzťahujúci sa na odlišnú skutkovú situáciu podporuje záver dovolacieho súdu, že námietku spočívajúcu v nesprávnom právnom posúdení veci nie je možné považovať za prostriedok procesného útoku alebo prostriedok procesnej obrany, ktorého uplatnenie v odvolacom konaní je limitované § 366 CSP.

16. Výhodnotenie žalobcovej odvolacej námietky spočívajúcej v námietke nesprávneho právneho

posúdenia veci ako neprípustnej novoty v odvolacom konaní bolo z uvedených dôvodov nesprávne. Žalobcovi uvedeným postupom odvolací súd odoprel poskytnutie odpovede na podstatnú otázku, ktorá v konaní vznikla. Odvolací súd sa tým dopustil nesprávneho procesného postupu, ktorý naplnia dôvod prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a súčasne zakladá aj dôvodnosť dovolania žalobcu (§ 431 CSP).

17. Najvyšší súd pre účely ďalšieho konania zároveň poukazuje na nález ústavného súdu zo 17. júna 2025 sp. zn. III. ÚS 249/2025, v ktorom ústavný súd poukázal pri riešení otázky aplikácie § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu reprezentovanú uzneseniami najvyššieho súdu z 29. mája 2024 sp. zn. 1Cdo/99/2022 a z 26. septembra 2024 sp. zn. 4Cdo/155/2023, podľa záverov ktorých sa sporné ustanovenia týkajú všetkých premlčacích lehôt v súkromnoprávných vzťahoch, a to i lehôt, ktoré začali plynúť pred rozhodným obdobím a počas rozhodného obdobia neuplynuli. Ústavný súd ďalej konštatoval, že: „argument krajského súdu, že v hypotéze právnej normy vyjadrené slovné spojenie „uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu práva“ definuje lehotu, na ktorú sporné ustanovenia treba aplikovať tým, že musí v rozhodných obdobiach uplynúť, by bol logický, ak by na túto hypotézu nenadväzovala aj druhá dispozícia sporného ustanovenia. Podľa písm. b) sporného ustanovenia „Lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, ktoré uplynuli po 12. marci 2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.“. Ak by pre krajský súd rozhodujúce slovné spojenie definovalo to, že premlčacie lehoty musia uplynúť, tak by v jednej vete bola dvakrát vyjadrená totožná podmienka aplikácie sporného ustanovenia, t. j. že lehota musí uplynúť. Najprv časom budúcim, že ich uplynutím by došlo k premlčaniu, a potom časom minulým, že už uplynuli. Ako priliehavejší k obojdispozíciám spornej právnej normy sa tak javí výklad, že spojenie „uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu práva“ definuje všeobecne iba lehoty, s uplynutím ktorých zákon spája premlčanie práva. Treba súhlasiť s krajským súdom a zúčastnenou osobou, že zmyslom sporných ustanovení bolo reagovať na obmedzené možnosti domáhať sa práv na súde v dôsledku protipandemických opatrení. No s ich argumentom, že protipandemické opatrenia obmedzili uplatnenie len tých práv, ktoré sa premlčali v rozhodnom období, nemožno bezvýhradne súhlasiť. K tomu možno uviesť, že obmedzené možnosti nemali len tí, ktorých práva sa v rozhodnom období premlčali, ale rovnako aj tí, práva ktorých sa premlčali až po rozhodnom období. Pri právnom závere krajského súdu, že sa predĺžilo len plynutie v rozhodnom období uplynutých premlčacích lehôt, by v súvislosti s protipandemickými obmedzeniami boli zvýhodnení tí, ktorých právo sa premlčalo posledný deň rozhodného obdobia tým, že premlčacia doba by sa predĺžila (o 35 a 41 dní), oproti tým, ktorých právo sa premlčalo deň po skončení rozhodného obdobia, keďže premlčacia doba by bola fakticky skrátená (o 35 a 41 dní).“ Dovolací súd doplnia v čase rozhodovania dovolacieho súdu aj ďalšie relevantné rozhodnutia dovolacieho súdu, a to uznesenie najvyššieho súdu z 29. júla 2025, sp. zn. 2Obdo/30/2024, uznesenie najvyššieho súdu z 30. júla 2025 sp. zn. 8Cdo/133/2024 a uznesenie najvyššieho súdu z 19. marca 2025 sp. zn. 3Cdo/28/2023.

18. Vzhľadom na prípustnosť a dôvodnosť dovolania žalobcu najvyšší súd napadnutý rozsudok dovolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a podľa § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Bude potrebné, aby sa odvolací súd v ďalšom konaní riadne vysporiadal s odvolacím dôvodom nesprávneho právneho posúdenia veci vymedzeným žalobcom a zohľadnil pri tom ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu vymedzenú vyššie.

19. O trovách dovolacieho konania a trovách pôvodného konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.